

Název a adresa školy:

Okres:

Jméno a příjmení:

Třída: Datum:

Práce s atlasem

1) Letíme z Prahy do Kapského města.

Let začíná v Praze a pokračuje přes město Tunis JZ na Kinshasu, dále na J přelétáme Windhoek a končíme v Kapském městě.

a) Urči ve správném pořadí všechny státy, přes které povede trasa letu. Přesně toho dosáhneš, pokud si postupně spojíš pravítkem jednotlivá města:

.....
.....

1 b.

b) Jaká šířková vegetační pásma budeš přelétávat nad územím Afriky, napiš ve správném pořadí.

.....
.....

1 b.

c) Jaké jsou průměrné roční srážky v milimetrech v nejsušších oblastech na trase letu?

.....

1 b.

d) Do kterého oceánu odtéká voda z naprosté většiny přelétaného území a která z nich má největší průtok a proč?

.....
.....

1 b.

e) Uvedte přírodní podmínky, které způsobují, že některé oblasti na trase jsou obydleny velice málo. Vyber si jednu z nich a charakterizuj ji.

.....
.....

1 b.

f) Doplňte text:

Pro podnebí Jižní Afriky má velký význam Benguelský proud. Zapřičiňuje existenci pouště Teplotně se jedná o proud, proudící směrem od k, podél pobřeží od mysu po záliv, kde se stáčí směrem na

3 b.

g) Která země, nad kterými jste letěli, má nejvíce nerostného bohatství. Uvedte jaké.

.....
.....

1 b.

2) Přečti pozorně článek a potom odpověz na otázky.

Velká pětka

*Co to tedy velká pětka neboli Big Five vlastně je? White hunters (bílí lovci) takto pojmenovávali pět zvířat z Afriky, které je podle jejich názoru nejobtížnější ulovit při pěším lovu. Zvířata, která do tohoto "seznamu" zařadili, patří opravdu mezi nebezpečná, ovšem zejména pro lidi, kteří se k nim nechovají tak jak by měli. Jedná se o **lva, levharta, buvola kaferského, nosorožce (více ceněný byl nosorožec dvourohý) a samozřejmě slona**. Jestli trošku znáte chování a povahy těchto zvířat, je vám jasné, proč byla tato zvířata vybrána a naopak proč chybí například žirafa. Někteří lidé mylně rozšiřují názor, že Big Five jsou velká africká zvířata. Není to pravda, protože to by mohli zařadit například i žirafu a jak vidíte, tak ta v seznamu chybí. Chybí proto, protože to není zvíře, které by bylo obtížné ulovit. Buvol kaferský je ale člověku nebezpečný i živý, natož postřelený, takže proto byl zařazen. Ze stejných důvodů tyhle lidé preferují/rovala nosorožce dvourohého, který je agresivnější a nervóznější, než jeho bratranec nosorožec tuponosý. I na těchto pár příkladech můžete vidět, co jsou tito zabijáci vlastně za „lidi“.*

(Zdroj: <http://www.saveafricananimals.org/afrika-safari/africka-velka-petka-big-five>)

Napište vlastními slovy, co se nám pokoušejí autoři článku sdělit.

.....
.....
.....
.....

Jak v Africe mohou bojovat za zachování zvířat?

.....
.....

Napiš, jaká je podle tebe ochrana přírody nejúčinnější?

.....
.....

Jmenuj alespoň tři další africká zvířata.

.....
.....

4 b.

3) Najděte dva vrcholy poblíže rovníku, kde můžete nalézt sníh.

.....

1 b.

Celkem dosaženo maximálně 14 b.

Název a adresa školy:

Okres:

Jméno a příjmení:

Třída: Datum:

Práce s atlasem – autorské řešení

1) Letíme z Prahy do Kapského města.

Let začíná v Praze a pokračuje přes město Tunis JZ na Kinshasu, dále na J přelétáme Windhoek a končíme v Kapském městě.

a) Urči ve správném pořadí všechny státy, přes které povede trasa letu. Přesně toho dosáhneš, pokud si postupně spojíš pravítkem jednotlivá města:

Rakousko, Itálie, Tunisko, Libie, Niger, Nigérie, Kamerun, Kongo, Dem. Rep. Kongo, Angola, Namibie, Republika Jižní Afrika.

1 b.

b) Jaká šířková vegetační pásma budeš přelétávat nad územím Afriky, napiš ve správném pořadí.

Vegetace středomořského typu, pouště a polopouště, lesostepi a stepi, savany a suché stepi, tropické deštné lesy, lesostepi a stepi, pouště a polopouště, vegetace středomořského typu.

1 b.

c) Jaké jsou průměrné roční srážky v milimetrech v nejsušších oblastech na trase letu?

Do 100 mm.

1 b.

d) Do kterého oceánu odtéká voda z naprosté většiny přelétaného území a která z nich má největší průtok a proč?

Atlantského, Kongo- velká část povodí spadá do rovníkové oblasti a tropické vlhké oblasti, kde je hodně srážek.

1 b.

- e) Uved'te přírodní podmínky, které způsobují, že některé oblasti na trase jsou obydleny velice málo. Vyber si jednu z nich a charakterizuj ji.

Nejméně jsou osídleny oblasti pouští v severní Africe a v jihozápadní Africe.

1 b.

- f) Doplňte text:

Pro podnebí Jižní Afriky má velký význam Benguelský proud. Zapřičiňuje existenci pouště**Namib**..... . Teplotně se jedná o proud**studený**..... , proudící směrem od**jihu**..... k**severu**....., podél pobřeží od mysu**Dobré naděje**..... po**Guinejský záliv**, kde se stáčí směrem na ...**západ**.

3 body (0,5 b za každé správné doplnění jednoho údaje)

3 b.

- g) Která země, nad kterými jste letěli, má nejvíce nerostného bohatství. Uved'te jaké.

Republika Jižní Afrika. Zlato, platina, diamanty, uran, chrom, černé uhlí, mangan.

1 b.

- 2) Přečti pozorně článek a potom odpověz na otázky.

Velká pětka

Co to tedy velká pětka neboli Big Five vlastně je? White hunters (bílí lovci) takto pojmenovávali pět zvířat z Afriky, které je podle jejich názoru nejobtížnější ulovit při pěším lovu. Zvířata, která do tohoto "seznamu" zařadili, patří opravdu mezi nebezpečná, ovšem zejména pro lidi, kteří se k nim nechovají tak jak by měli. Jedná se o **lva, levharta, buvola kaferského, nosorožce (více ceněný byl nosorožec dvourohý) a samozřejmě slona**. Jestli trochu znáte chování a povahy těchto zvířat, je vám jasné, proč byla tato zvířata vybrána a naopak proč chybí například žirafa. Někteří lidé mylně rozšiřují názor, že Big Five jsou velká africká zvířata. Není to pravda, protože to by mohli zařadit například i žirafu a jak vidíte, tak ta v seznamu chybí. Chybí proto, protože to není zvíře, které by bylo obtížné ulovit. Buvol kaferský je ale člověku nebezpečný i živý, natož postřelený, takže proto byl zařazen. Ze stejných důvodů tyhle lidé preferují/rovala nosorožce dvourohého, který je agresivnější a nervóznější, než jeho bratranec nosorožec tuponosý. I na těchto pár příkladech můžete vidět, co jsou tito zabijáci vlastně za „lidi“.

(Zdroj: <http://www.saveafricananimals.org/afrika-safari/africka-velka-petka-big-five>)

Napište vlastními slovy, co se nám pokoušejí autoři článku sdělit.

Jak v Africe mohou bojovat za zachování zvířat? **Zakládáním přír. parků.**

Napiš, jaká je podle tebe ochrana přírody nejúčinnější? **Výchova a vzdělání.**

Jmenuj alespoň tři další africká zvířata. **Zebra, antilopa, žirafa, pakůň...**

4 b.

- 3) Najděte dva vrcholy poblíže rovníku, kde můžete nalézt sníh.

Kilimandžáro, Mt. Keňa

1 b.

Celkem dosaženo maximálně 14 b.

Název a adresa školy:

Okres:

Jméno a příjmení:

Třída: Datum:

Práce bez atlasu

1) Meteorit je:

- a) Meteorit je velká hmotná meteorická částice, která dopadla z meziplanetárního prostoru na zemský povrch.
- b) Meteorit je zásadně malá hmotná meteorická částice, která dopadla z Měsíce na zemský povrch.
- c) Meteorit je velká nehmotná meteorická částice, která dopadla z meziplanetárního prostoru na zemský povrch.
- d) Meteorit je velká hmotná meteorická částice, která dopadla ze Slunce na zemský povrch.

1 b.

2) Který jev je znázorněn na obrázku č. 1 a 2.

Obr. č. 1

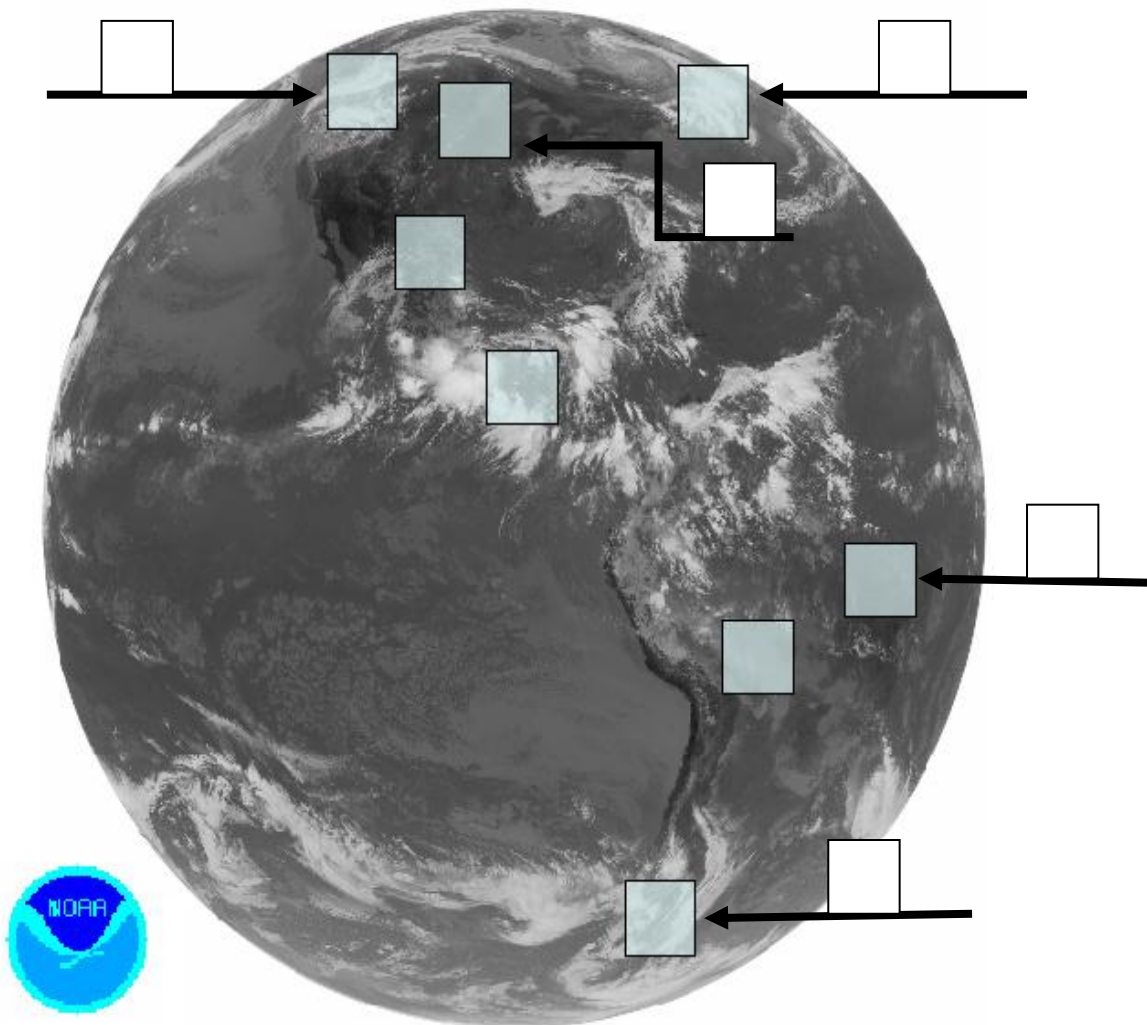

Obr. č. 2

1 b.

3) Na přiložené mapě vyznač k jednotlivým šipkám místa, kde je tlaková výše - V a kde je tlaková níže - N.

2,5 b.

4) Pohoří nevznikají:

- a) vrásněním
- b) vertikálním pohybem ker zemské kůry
- c) sopečnou činností
- d) činností větru

1 b.

5) K největším bouřím na Zemi, vznikajícími nad povrchem nejteplejších částí oceánů nepatří

- a) cyklón
- b) tornádo
- c) hurikán
- d) tajfun

1 b.

6) Území, z něhož je voda odváděna do jednoho moře je označováno

- a) pomoří
- b) povodí
- c) úmoří
- d) rozvodí

1 b.

7) Rozmanitost rostlinného krytu na zemském povrchu je podmíněna především:

- a) existujícími půdními druhy
- b) vlastnostmi geologického podloží
- c) teplotou a srážkami
- d) převládajícím prouděním větru

1 b.

8) Jak označujeme místo na zemském povrchu, kde jsou projevy zemětřesení nejsilnější.

- a) hypocentrum
- b) barycentrum
- c) epicentrum
- d) barocentrum

1 b.

9) Kde se setkáváme nejčastěji s nivními půdami?

- a) v pobřežních nížinách moří a oceánů
- b) na rozsáhlých rovinách vnitrozemských nížin
- c) na loukách v podhorských oblastech
- d) na náplavách lemujících vodní toky

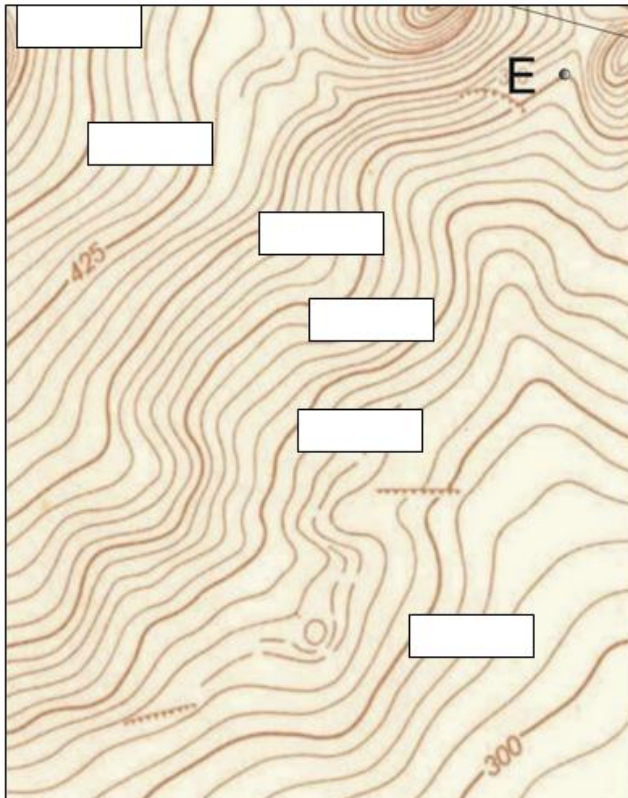
1 b.

10) Která charakteristika nejlépe vystihuje podnebí vlhkých tropů:

- a) období dešťů, savany, malé rozdíly teplot ve dne a v noci
- b) období dešťů, tropický les, velké rozdíly teplot ve dne a v noci
- c) rovnoměrné a vydatné srážky, savana, velké rozdíly teplot ve dne a v noci
- d) rovnoměrné a vydatné srážky, tropický les, malé rozdíly teplot ve dne a v noci

1 b.

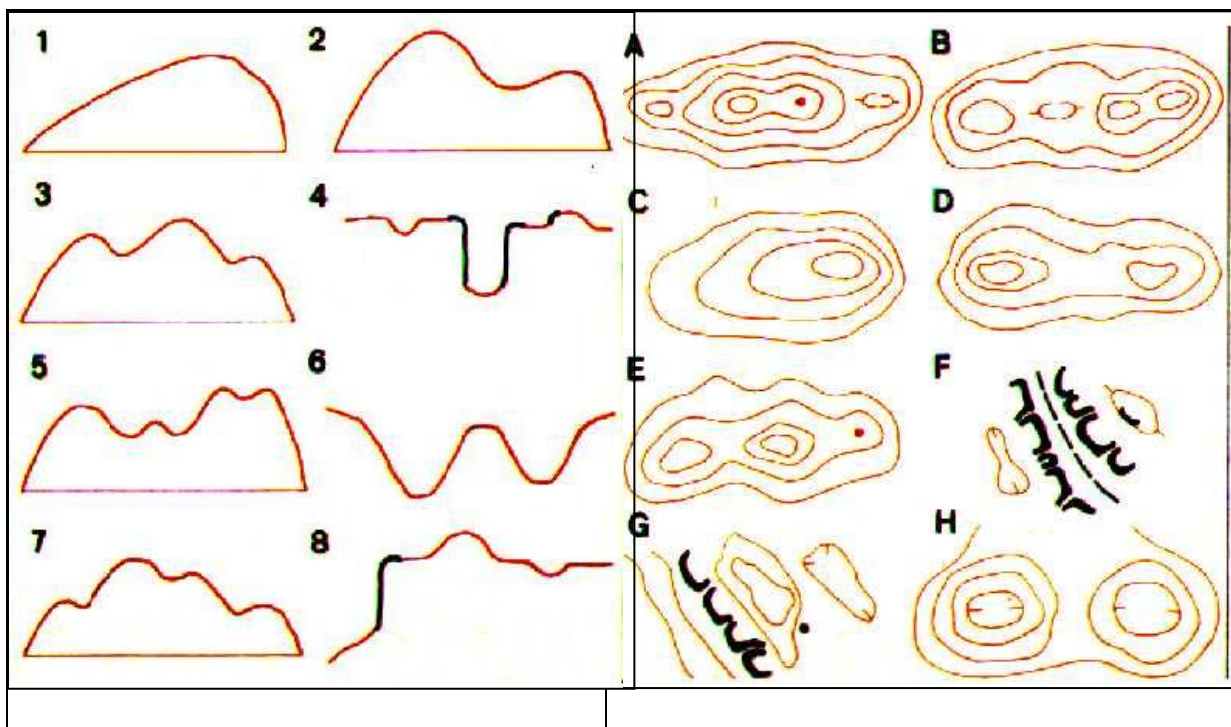
11) Pracuj s vrstevnicemi. Na výřezu mapky jsou znázorněny vrstevnice. Zjistěte, jaký je výškový rozdíl mezi jednotlivými vrstevnicemi ($E =$) a doplňte hodnoty k hlavním vrstevnicím, které jsou vyznačeny silnější čarou.

2 b.

12) Přiřadte k sobě navzájem si odpovídající dvojice řez terénem a vrstevnicové zobrazení.

Řez terénem	Vrstevnicové zobrazení
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	

4 b.

Celkem dosaženo maximálně 17,5 b.

Název a adresa školy:

Okres:

Jméno a příjmení:

Třída: Datum:

Práce bez atlasu – autorské řešení

1) Meteorit je:

- a) **Meteorit je velká hmotná meteorická částice, která dopadla z meziplanetárního prostoru na zemský povrch.**
- b) Meteorit je zásadně malá hmotná meteorická částice, která dopadla z Měsíce na zemský povrch.
- c) Meteorit je velká nehmotná meteorická částice, která dopadla z meziplanetárního prostoru na zemský povrch.
- d) Meteorit je velká hmotná meteorická částice, která dopadla ze Slunce na zemský povrch.

1 b.

2) Který jev je znázorněn na obrázku č. 1 a 2.

Obr. č. 1

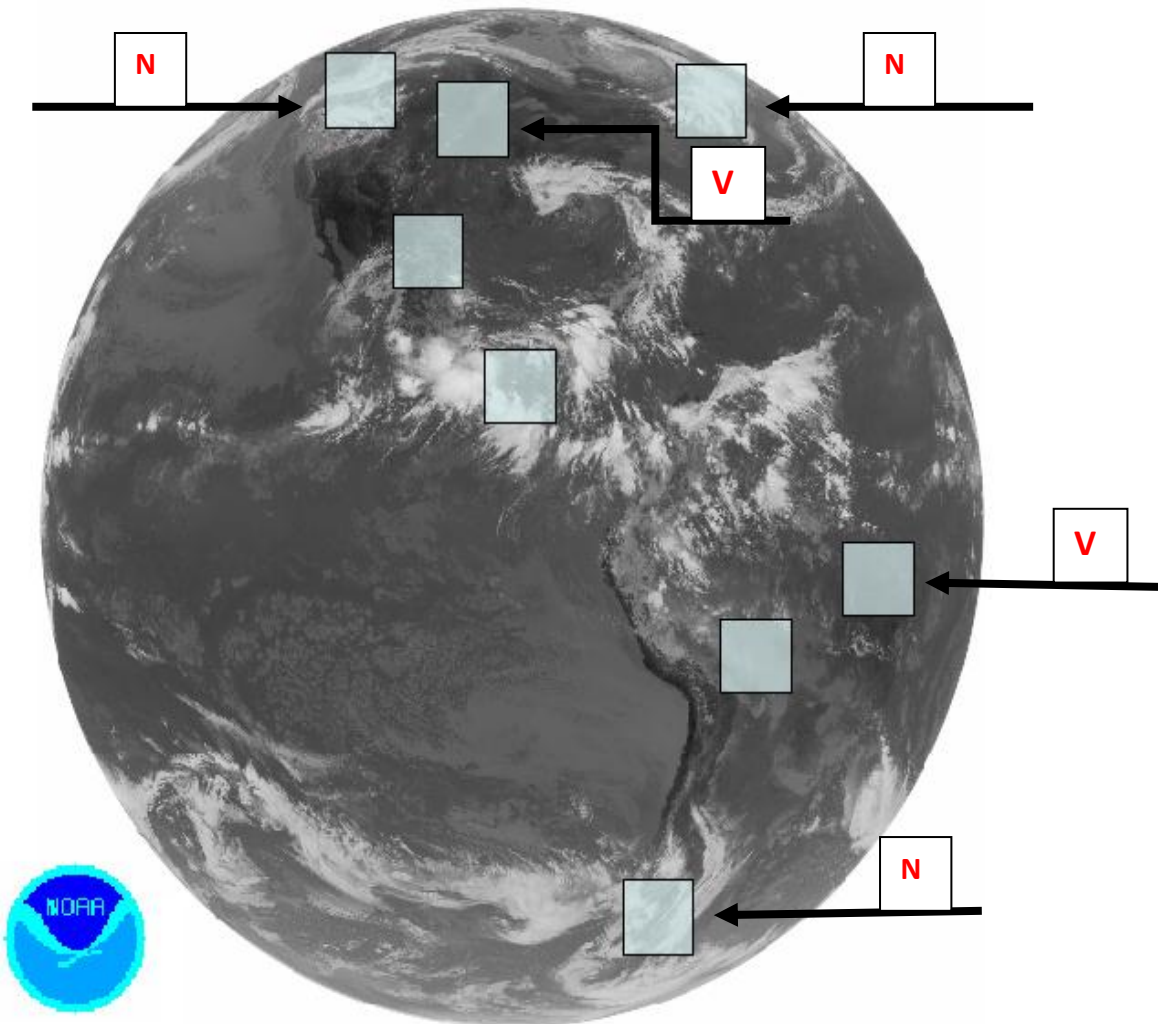
Obr. č. 2

Patří mezi slapové jevy.

1 b.

3) Na přiložené mapě vyznač k jednotlivým šipkám místa, kde je tlaková výše - V a kde je tlaková níže - N.

Za každé správné zařazení 0,5 bodu, celkem max. 2,5 bodu.

2,5 b.

4) Pohoří nevznikají:

- a) vrásněním
- b) vertikálním pohybem ker zemské kůry
- c) sopečnou činností
- d) činností větru**

1 b.

5) K největším bouřím na Zemi, vznikajícími nad povrchem nejteplejších částí oceánů nepatří

- a) cyklón
- b) tornádo**
- c) hurikán
- d) tajfun

1 b.

6) Území, z něhož je voda odváděna do jednoho moře je označováno

- a) pomoří
- b) povodí
- c) úmoří**
- d) rozvodí

1 b.

7) Rozmanitost rostlinného krytu na zemském povrchu je podmíněna především:

- a) existujícími půdními druhy
- b) vlastnostmi geologického podloží
- c) teplotou a srážkami**
- d) převládajícím prouděním větru

1 b.

8) Jak označujeme místo na zemském povrchu, kde jsou projevy zemětřesení nejsilnější.

- a) hypocentrum
- b) barycentrum
- c) epicentrum**
- d) barocentrum

1 b.

9) Kde se setkáváme nejčastěji s nivními půdami?

- a) v pobřežních nížinách moří a oceánů
- b) na rozsáhlých rovinách vnitrozemských nížin
- c) na loukách v podhorských oblastech
- d) na náplavách lemujících vodní toky**

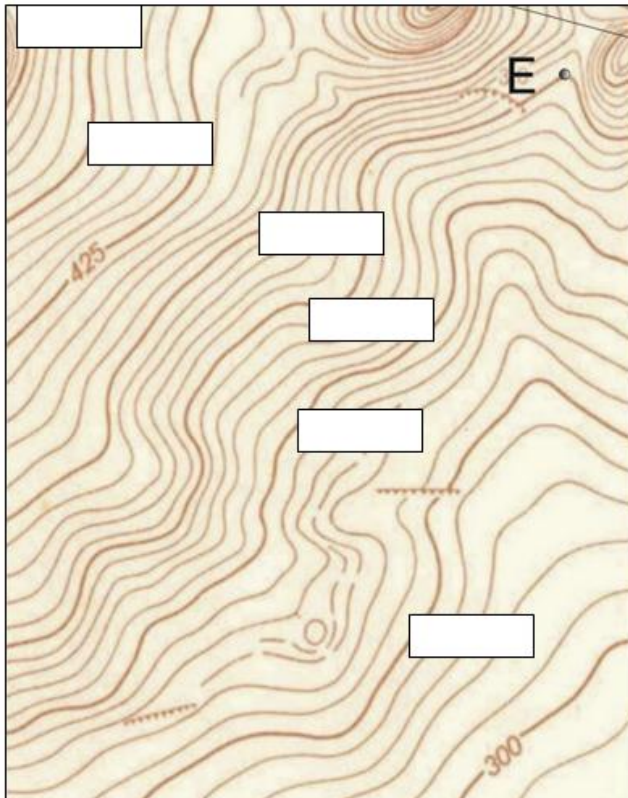
1 b.

10) Která charakteristika nejlépe vystihuje podnebí vlhkých tropů:

- a) období dešťů, savany, malé rozdíly teplot ve dne a v noci
- b) období dešťů, tropický les, velké rozdíly teplot ve dne a v noci
- c) rovnoměrné a vydatné srážky, savana, velké rozdíly teplot ve dne a v noci
- d) rovnoměrné a vydatné srážky, tropický les, malé rozdíly teplot ve dne a v noci**

1 b.

11) Pracuj s vrstevnicemi. Na výřezu mapky jsou znázorněny vrstevnice. Zjistěte, jaký je výškový rozdíl mezi jednotlivými vrstevnicemi ($E =$) a doplňte hodnoty k hlavním vrstevnicím, které jsou vyznačeny silnější čarou.

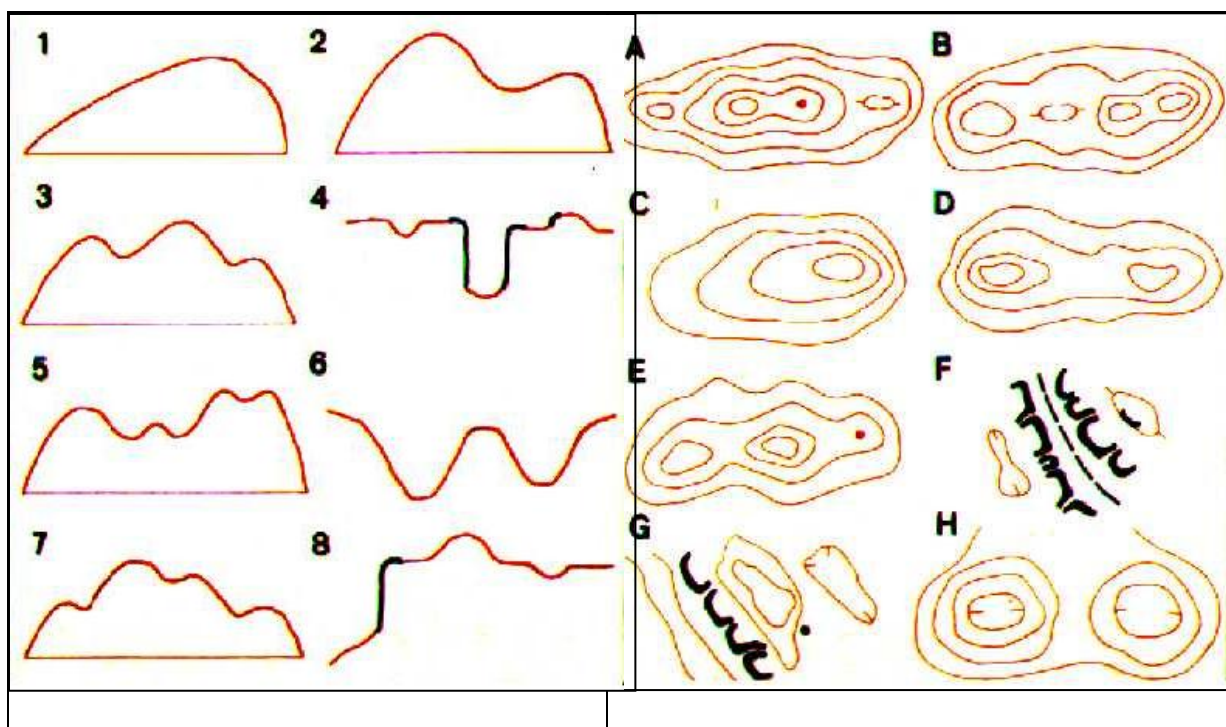

$E = 5 \text{ m}; 475, 450, 425, 400, 375, 350, 325, 300$

2 b.

12) Přiřadte k sobě navzájem si odpovídající dvojice řez terénem a vrstevnicové zobrazení.

Řez terénem	Vrstevnicové zobrazení
1	C
2	D
3	E
4	F
5	B
6	H
7	A
8	G

0,5 bodu za správné přiřazení, celkem max. 4 body

4 b.

Celkem dosaženo maximálně 17,5 b.

Název a adresa školy:

Okres:

Jméno a příjmení:

Třída: Datum:

Praktická část

S pomocí turistické mapy doplňte text nebo zakroužkujte správnou odpověď:

Pavel se svým kamarádem vyrazili na výlet. Vydali se z obce Sloup po zelené turistické značce na (určete světovou stranu) Cesta vedla z počátku z kopce/do kopce. Poté, co se odpojili od cyklotrasy č. 5, minuli na západě a za rozcestím Nad Vlčí skálou překonali hlavní vrstevnici označující nadmořskou výšku m. Odtud dále klesali/stoupali, až došli do obce Žďárná, která leží v nadmořské výšce m.

Mohli se Pavel s kamarádem ve Žďárné najít v nějaké restauraci nebo bufetu?

.....
.....
.....

Ze Žďárné pokračovali dále na (urči světovou stranu) po červené turistické značce směrem na Valchov. Cesta dále vedla z kopce / do kopce. Ve Valchově se rozhodli, že je čas hledat nejbližší místo k noclehu.

Poradte Pavlovi a jeho kamarádovi, kde je nejbližší kemp a popište jim cestu k němu:

.....
.....
.....

Celkem dosaženo maximálně 11 b.

Název a adresa školy:

Okres:

Jméno a příjmení:

Třída: Datum:

Praktická část – autorské řešení

S pomocí turistické mapy doplňte text nebo zakroužkujte správnou odpověď:

Pavel se svým kamarádem vyrazili na výlet. Vydali se z obce Sloup po zelené turistické značce na (určete světovou stranu) **na sever**. Cesta vedla z počátku z kopce/do kopce. Poté, co se odpojili od cyklotrasy č. 5, minuli na západě **Matoušův kopec** a za rozcestím Nad Vlčí skálou překonali hlavní vrstevnici označující nadmořskou výšku **600 m n. m.** Odtud dále klesali/stoupali, až došli do obce Žďárná, která leží v nadmořské výšce **650 m n. m.**

Mohli se Pavel s kamarádem ve Žďárné najít v nějaké restauraci nebo bufetu?

Ano, mohli - ve Žďárné je hostinec/bufet.

Ze Žďárné pokračovali dále na (urči světovou stranu) **východ** po červené turistické značce směrem na Valchov. Cesta dále vedla z kopce / do kopce. Ve Valchově se rozhodli, že je čas hledat nejbližší místo k noclehu.

Poradte Pavlovi a jeho kamarádovi, kde je nejbližší kemp a popište jim cestu k němu:

Nejbližší kemp (ubytování) najdou v Lasákově mlýně, když budou dál pokračovat po červené turistické značce.

11 b. - za každou správnou odpověď 1 b.

Celkem dosaženo maximálně 11 b.

Výřez z mapy: Okolí Brna, Moravský kras; Klub Českých turistů

1 : 50 000

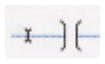
Turistické značení

Rozcestí

Ubytování se stravováním

Vodní tok, lávka, most

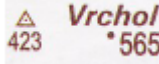
Vrstevnice po 10 m

Cyklotrasa

Hostinec, občerstvení, bufet

Výškové kóty

Zpevněné lesní cesta, nezpevněné lesní a polní cesty.